

چرتکه

فرصت‌ها و تهدیدهای رشد اقتصادی در آسیا

بخش اقتصاد– بانک توسعه آسیایی اعلام کرد اقتصادهای در حال توسعه در آسیا با کمک اقتصاد قوی ایالاتمتحده و تقاضای فزاینده برای تراشه‌های رایانه‌ای که هوش مصنوعی را تقویت می‌کنند، با سرعت سالانه پنج درصد در سال جاری رشد خواهند کرد. این پیش‌بینی نسبت به تخمین ۴.۹ درصدی بانک توسعه آسیایی در ماه آوریل کمی به سمت بالا اصلاح شده است.

با این حال، وام‌دهنده منطقه‌ای نسبت به تهدید بالقوه اقدامات حمایتی بیشتر، مانند تعرفه‌های بالاتر بر صادرات از چین بر اساس نتیجه انتخابات ریاست‌جمهوری ایالاتمتحده هشدار داد. این گزارش چندین روند مثبت در سال جاری ازجمله افزایش صادرات تراشه‌های رایانه‌ای و سایر لوازم الکترونیکی پیشرفته از آسیا را به دلیل پذیرش سریع هوش مصنوعی نشان می‌دهد. این سازمان همچنین خاطرنشان کرد که قیمت انرژی و مواد غذایی در حال تعدیل است، اگرچه تورم در کشورهایی مانند پاکستان، لائوس و میانمار همچنان بالا باقی مانده است.

این بانک افزود افزایش تقاضای جهانی برای نیمه هادی‌ها، مواد و قطعات الکترونیکی مرتبط به رشد قوی‌تر در تایوان، هنگ کنگ، سنگاپور و کره جنوبی و تا حدودی فیلیپین و تایلند کمک کرده است و انتظار می‌رود این روند ادامه یابد.

این گزارش به داده‌های آمار تجارت نیمه‌رساناهای جهانی اشاره کرد که نشان می‌دهد هزینه‌های تراشه‌های حافظه که برای برنامه‌های هوش مصنوعی حیاتی هستند، امسال ۷۷ درصد افزایش خواهد یافت. دیگر انواع صادرات، به ویژه خودروهای چین و کره جنوبی نیز به سرعت در حال رشد هستند. در این گزارش آمده است انتخابات آمریکا می‌تواند منجر به افزایش تعرفه‌های عمومی از سوی ایالاتمتحده بر تمام کالاهای وارداتی جهانی و افزایش گسترده و شدید تعرفه‌ها بر تمامی کالاهای وارداتی ایالاتمتحده از چین شود. این امر به‌طور قابل توجهی تنش‌های تجاری بین ایالاتمتحده و جمهوری خلق چین را تشدید می‌کند و از طریق کانال‌های مالی و واقعی به آسیا توسعه می‌یابد.

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا متعهد شده است تا تجارت‌های آمریکا در خارج از کشور را منع کند و با تکیه بر تعرفه‌های گسترده، مشاغل و کارخانه‌های دیگر کشورها را از بین ببرد. کامالا هریس، معاون رئیس‌جمهور آمریکا از طرح ترامپ برای اعمال تعرفه‌های کلان بر بیشتر کالاهای وارداتی انتقاد کرده است زیرا به شدت قیمت کالاها را افزایش می‌دهد. در این گزارش آمده است که اقتصادهای در حال توسعه آسیا نیز در برابر سایر اقدامات ایالاتمتحده که ممکن است بر ارز آنها یا هزینه استقراض با وام‌های خارجی تاثیر بگذارد، آسیب‌پذیر هستند. اکونومی نوشت، بازار بیمار املاک چین همچنان خطری کلیدی است و این گزارش پیش‌بینی‌های خود را برای رشد دومین اقتصاد بزرگ جهان در ۴.۸ درصد در سال ۲۰۲۴ و ۴.۵ درصد در سال آینده حفظ کرده است. آلبرت پارک، اقتصاددان ارشد بانک توسعه آسیایی، از مجموعه اقدامات جدید پکن استقبال کرد که برای کاهش هزینه‌های استقراض و تسهیل خرید خانه بیشتر برنامه‌ریزی شده است.

در میان سایر تحولات مثبت، این گزارش اشاره کرد که تورم انرژی به سطح قبل از شروع همه‌گیری کووید–۱۹ در سال ۲۰۲۰ بازگشته است. این مورد برای برخی از اقتصادهایی که به شدت به واردات نفت و سایر سوخت‌ها وابسته هستند، ازجمله سریلانکا، چین و ژاپن مشکل ایجاد خواهد کرد.

تورم مواد غذایی همچنان کمی بالاست، اما در مسیر کاهش قرار دارد. بر اساس این گزارش، قیمت برنج در اواخر ماه آگوست پس از رسیدن به اوج ۱۶ ساله خود یعنی ۶۶۹ دلار در هر متریک تن در اواخر ماه ژانویه، ۱۲ درصد کاهش یافت و به ۵۸۹ دلار در هر متریک تن رسید.

انتظار می‌رود کاهش بیشتری را مشاهده کنیم زیرا پیش‌بینی می‌شود برداشت برنج در سال ۲۰۲۴–۲۰۲۵ به سطوح بی‌سابقه برسد و قیمت گندم و ذرت نیز کاهش یابند. محصولات زراعی احتمالاً از پدیده آب‌وهوایی ال‌نینو سود خواهند برد زیرا بارندگی بیشتر مفیدی برای برخی از مناطق به ارمان می‌آورد، اگرچه می‌تواند باعث سیل مخرب در مناطق دیگر شود.

●●●●●

چه چیزی مانع از بهبود اقتصادی ژاپن شد؟

بخش اقتصاد– داده‌های منتشر شده وزارت اقتصاد، تجارت و صنعت ژاپن نشان داد که تولید صنعتی در ماه آگوست نسبت به ماه قبل ۳.۳ درصد کاهش یافته است که بدتر از میانگین پیش‌بینی بازار برای کاهش ۰.۹ درصدی است.

اقتصاددان اظهارکردند که با در نظر گرفتن عوامل خارج از کشور، انتظار افزایش قابل توجه تولید در آینده نزدیک دشوار است و سرعت بهبود در حد متوسط باقی خواهد ماند.

مقامات عنوان کردند که تولید وسایل نقلیه موتوری در ماه آگوست نسبت به یک ماه قبل ۱۰.۶ درصد کاهش یافت، زیرا طوفان شان نشان تعدادی از خودروسازان را مجبور به توقف فعالیت کرد. رسوایی‌های صدور گواهینامه خودروسازان که منجر به تعلیق تولید سه مدل در داخل شد، فشار نزولی بر تولید نیز وارد کرد.

تاکاشی مینامی، اقتصاددان ارشد موسسه تحقیقاتی نورینچوکین گفت فروش ضعیف خودرو در ایالاتمتحده ممکن است تولید خودروهای موتوری را نیز کاهش داده باشد. ماشین‌آلات تولیدی نیز کاهش یافت، از جمله ماشین‌آلات تراشه‌سازی که در ماه آگوست به میزان ۱۸.۷ درصد کاهش یافت. این کاهش را به کاهش تقاضای خارجی نسبت داند و صادرات به تایوان به میزان قابل توجهی کاهش یافت.

طبق گزارش رویترز، اقتصاد ژاپن در سه ماهه دوم سالانه ۲.۹ درصد رشد کرد، زیرا افزایش دستمزد ثابت پشتوانه مخارج مصرف‌کننده بود. مخارج سرمایه ای همچنان به رشد خود ادامه می‌دهد، اگرچه تقاضای ضعیف در چین و کاهش رشد ایالات متحده چشم انداز این کشور متکی به صادرات را مختل می‌کند.

{اقتصاد}

ترخیص کاران صاحبان کالا نیستند

جلوگیری از فرار مالیاتی تجار با اخذ مالیات از ترخیص کاران

در مفاد قرارداد به پرداخت مالیات اشاره شده باشد.

ترخیص کار بندر انزلی با تاکید به اینکه شرکت های ترخیص کاری مشمول مالیات هستند اما اخذ مالیات از افراد حقیقی که برای یک یا برای چند صاحب کالا فعالیت می‌کنند و ذینفع کالا و سود آن نیستند قابل قبول نیست.

شفاف سازی دفاتر صاحبان کالا

«لات مخی نژاد» حق العمل کار بندر استان نیز با بیان اینکه ترخیص کاران سالیانه عوارض خود را در حین تمدید پروانه کسب و کار پرداخت می‌کنند به مرور تصریح کرد: اخذ مالیات از ترخیص کالا توسط اداره مالیاتی به نوعی شفاف سازی دفاتر صاحبان کالا است اما پرداخت مالیات برای کارتهای بازرگانی نباید متوجه ترخیص کاران باشد. ما نباید مالیات صاحب کالا را پرداخت کنیم.

او با بیان اینکه طی فرایند دریافت پروانه حق العمل‌کاری که از سوی گمرک دریافت کردیم به طور واضح مشخص است که ما صاحب کالا نیستیم، اما در سوی دیگر در حالیکه صاحب کالا فرار مالیاتی دارد، چون اداره مالیات دستش به صاحب کالا نمی‌رسد، این فشار را بروی ترخیص کاران وارد کرده است. این مساله بروی فعالیت ترخیص کاران در بندار اثر منفی خواهد گذاشت.

مچی نژاد تاکید کرد: البته با این قانون جدید اخذ مالیات از کارتهای بازرگانی، شفاف سازی دفاتر و جلوگیری از فرارهای مالیاتی صاحبان کالا را خواهیم داشت.

دولت به دنبال کسب درآمدهای بیشتر

در عین حال « علیرضا قاسم لی» ترخیص کار فعال در بندر انزلی با اشاره به اینکه پیش از این نیز حق العمکاران و ترخیص کاران در بندار، در قالب عوارض به اداره بندر ارزش افزوده پرداخت می‌کردند هدف از برداشت مستقیم مالیات از حسابه‌های شخصی ترخیص کاران از سوی اداره مالیاتی را کسب درآمدهای بیشتر توسط دولت عنوان کرد و افزود: ترخیص کار هزینه های بندری کالاهایی را پرداخت می‌کند که متعلق به خودش نیست و در صورتیکه اگر این هزینه ها در دفاتر ثبت شوند که بابتش از صاحب کالا کمرزد دریافت شده نباید مشمول پرداخت مالیات شوند.

این ترخیص کار هرچند معتقد است دریافت مالیات از کالاهای وارداتی باید اصولی انجام شود اما لازمه آن شفاف سازی است. بطوریکه مالیات از صاحبان کالا دریافت شود نه ترخیص کاران که نماینده صاحب کالا در بندار هستند و جداگانه عوارض بندری پرداخت می‌کنند.

در همین رابطه «فشار ربانی» رییس اداره امور بندری اداره کل بندار و دریانوردی گیلان به مرور بیان کرد: آماری از تعداد ترخیص کاران در بندار گیلان وجود ندارد، چون هر ترخیص کار ممکن است به تنهایی یا برای چند

تاجر و صاحب کالا فعالیت ترخیص کالا داشته باشد.

وی تاکید کرد: کلیه امور بندری بندار تحت فرایندهای حقوقی مشخص اجرا می‌شود و صاحبان کالا برای عملیات بندری و ترخیص کالاهای خود عوارض معینی پرداخت می‌کنند. ضمن اینکه شخص ترخیص‌کار در قرارداد مشخصی با صاحب کالا فعالیت می‌کند و مجوز این افراد یا از سوی اداره بندر صادر و طبق قانون مالیات از این فعالیته‌ها اخذ می‌شود. اما برداشت از حساب های شخصی ترخیص کاران و اخذ مالیات از آنها توسط اداره مالیات بوده و ربطی به اداره بندار و دریانوردی ندارد.

وحیده اسماعیلی

یکی از مهم ترین شریان های حیاتی هر کشور، صادرات و واردات کالا از بندار کشور است. هرچه مبادله کالا در گمرکات یک کشور بیشتر باشد به طبع آن، رونق اقتصادی آن کشور بیشتر خواهد بود.

ترخیص کالا از گمرک یکی از مراحل اساسی در فرآیند واردات و صادرات کالا است که نیاز به دقت و دانش فنی دارد. شرکت‌های ترخیص کاری در این فرآیند نقش بسیار مهمی ایفا می‌کنند. آن‌ها به عنوان نماینده صادرکننده یا واردکننده عمل کرده و تمامی امور مربوط به ترخیص کالا را بر عهده می‌گیرند.

طی مراحل امور اداری، اخذ مجوز ورود یک محصول یا کالا به داخل کشور از وظایف ترخیص کاران است که با تسهیل روند کاری تاجران و بازرگانان سرعت بیشتری به واردات یا صادرات کالا می‌دهند.

در حالیکه ترخیص کاران با تخصص و تجربه‌ی خود در فرآیندهای گمرکی نقش بسیار مهمی را ایفا می‌کنند و با بهره‌گیری از دانش و توانایی‌های خود به بهبود و سرعت بخشیدن به این فرآیندها کمک می‌کنند، اما قوانین جدید مالیاتی بعضا مانع جدیدی را بر سر راه ترخیص کالاها در گمرکات ایجاد کرده است که به نظر می‌رسد چالش جدیدی در حوزه تجارت خارجی و داخلی را برای تجار و ورود کالاها به کشور رقم خواهد زد.

بر این اساس طبق قانون جدید مالیاتی سال ۱۴۰۳، حساب های شخصی ترخیص کاران که نمایندگان صاحبان کالا در بندار هستند نیز مشمول پرداخت مالیات شده اند.

در حالیکه یکی از انواع مالیات های غیرمستقیم، مالیات بر واردات است و این نوع مالیات از طریق وضع حقوق و عوارض گمرکی بر واردات اخذ

بانک‌ها چگونه ناتراز شدند؟

نهاد دولت یکی از عوامل ناترازی است همه دولت‌ها هم همین‌گونه بوده‌اند نه به این معنا که فلان دولت بوده است. همه دولت‌ها در ایران یک سیاست غلطی را دنبال کرده‌اند به خاطر اینکه مثلاً خواسته‌اند از فلان بخش حمایت کنند. دولت می‌گوید من به شما پارانۀ سود می‌دهم از این طرف به بانک می‌گویند شما به فلان بخش وام بدهید پارانۀ سود آن با من، بعد تفاوت مبلغ را به عنوان بدهی دولت در آن بانک می‌نویسند. دولت بدهی را پرداخت نمی‌کند و از این جهت بانک‌ها ناتراز می‌شوند و بعد هم به بانک مرکزی سرریز می‌شود.یا مثلا فرض کنید یکسری اوراق را دولت برای سیاست‌های بودجه‌ای خود منتشر می‌کند بعد در بازار خریدار ندارد و بانک‌ها را مجبور می‌کند که بخشی از این اوراق را بخرند. یا مثلاً آخر سال می‌شود حقوق کارمندان دولت یا فلان وزارتخانه کم می‌آید از فلان بانک می‌خواهند که شما این حقوق‌ها را فعلا پرداخت کنید بعدا ما از نتخواه به شما می‌دهیم. همه این موارد جمع می‌شود و ناترازی ایجاد می‌کند.

***یکسری تسهیلات کلان هم از سوی بانک‌ها یا به شرکت‌های دولتی یا خصوصی و مرتبط با بانک‌ها پرداخت شده است ولی برنگشته است و اصطلاحا نکول شده است. به نظر شما دلیل عدم برگشت این تسهیلات چه بوده است و چقدر این تسهیلات کلان معوق در ناترازی سیستم بانکی ما نقش داشته شده است؟**

اولا این تسهیلات قدر سهم زیادی در ناترازی داشته است؛ اما اینکه چرا برنگشته است علت این است که از بانک‌های ما در ایران و به خصوص بانک‌های دولتی این نوع تسهیلات زیاد درخواست می‌شود و من این دخالت سیاست در اقتصاد می‌دانم.

به این معنا که هم در مرحله دادن تسهیلات نفوذ صورت می‌گیرد مثلاً مدیرعامل از شغش می‌ترسد که توسط دولت تعیین می‌شود و وزیر مربوطه بخواهد برای اینکه کار وزارتخانه‌اش راه بیفتد و به صنایع مرتبط با خود رسیدگی کند سراغ بانک‌ها می‌رود. در آن مرحله کار راه می‌افتد اما چون فرایند تسهیلات‌دهی، از اعتبارسنجی بگیرد تا ارزیابی پروژه مورد نظر و وثیقه‌گذاری، درست انجام نشده است و خیلی از این موارد هم صوری است، زمانی که برای دریافت تسهیلات اقدام می‌کنند نمی‌توانند آن را بگیرند.خیلی وقت‌ها هم قرارداد وجود دارد و بانک می‌تواند قرارداد را اعمال کند ولی ممکن است با اعمال قرارداد یک بحران خاصی به وجود بیاید. مثلاً فلان کارخانه در یک استان تعطیل شود بعد کارگران معترض شوند و موضوع به مجلس و رسانه‌ها کشیده شود. در این شرایط یک مدیرعامل بانک چقدر می‌تواند مقاومت کند به خصوص اینکه اگر دولتی هم باشند سریع تهدید می‌شوند و به آن‌ها تذکر می‌دهند که چه می‌کنید اوضاع را بهم ریخته‌اید. چون معمولاً زیان در رسانه‌ها دیده نمی‌شود تا زمانی که به یک مرحله بحرانی برسد و زیان بانک خیلی بالا رفته باشد.

***تورم و ناترازی یک حالت سیکلی و رفت و برگشتی دارند، تورم چقدر در ناترازی بانک‌ها نقش دارد؟ و توضیح بفرمایید دقیقاً چه ارتباطی بین این دو مورد وجود دارد.**

ارتباط تورم و ناترازی یک نوع سیکل باطل است و همدیگر را تقویت می‌کنند. به این معنا که تورم به اقتصاد آسیب می‌رساند و پنگاه‌ها را زیان‌ده می‌کند؛ بنابراین ریسک تسهیلات‌دهی به این بنگاه‌ها افزایش پیدا می‌کند و فروش آن‌ها به مشکل می‌خورد.

از طرف دیگر ناترازی بانک‌ها در نهایت به بانک مرکزی سرریز می‌شود و بانک مرکزی مجبور می‌شود به هر طریقی جبران کند یا باید بپذیرد و اعلام کند فلان بانک ورشکسته است که در نظام اقتصاد سیاسی ما گفتن اینکه بانک ورشکسته شده، پذیرفته نیست. پس بانک مرکزی بانک‌ها را حمایت می‌کند و این یعنی چاپ پول و چاپ پول هم یعنی تورم؛ بنابراین تورم و ناترازی بانک